

Kulturens betydelse

Kulturen har ett egenvärde. Den ger oss upplevelser, insikter, bidrar till engagemang i olika frågor, hjälper oss att bearbeta känslor, skapar glädje och gemenskap, bidrar till personlig utveckling och ökad förståelse för andra.

Att delta i kulturliv eller kulturskapande ger ökat välbefinnande och bättre hälsa.

Kultur kan också ses som ett medel för att skapa en attraktiv och trivsamt kommun och som en faktor som lockar besökare och företagsetableringar.

Kulturell verksamhet har en unik förmåga att få en bygd att upplevas som vital och levande.

Vision för Borgholms kommun

”Med gemensamma krafter utvecklar vi hela Borgholms kommun till något vi är stolta över. Nu och för framtiden.”

Kommunstyrelsens mål

Verka tillsammans med föreningar och organisationer för att lyfta fram naturområden och kulturhistoriskt värdefulla miljöer och byggnader för att främja trivsel och besöksnäring.

Vision för kulturen

Borgholm ska vara en levande kulturkommun året om. Kommunmedborgarna ska vara stolta över sin bygd och genom kulturen inspirera varandra till utveckling, idéer och engagemang.

Strategiska huvudinriktningar - 2020

1. Allas rätt till kultur

Enligt FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna har alla människor rätt att delta i samhällets kulturella liv. Alla ska ha rätt till kultur oberoende av familjeförhållanden och var man växer upp. Det innebär att alla ska kunna ta del av och utforska kultur i olika former.

Kultur för alla

Grunden för kulturen är enskilda människors intresse. Kommunens invånare ska erbjudas möjlighet att få utöva, delta i och uppleva olika former av kultur. Kulturen ska vara tillgänglig för alla. Borgholms kommun strävar efter ett jämlikt och jämställt kulturliv.

Kultur för barn och ungdomar

Kultur ska skapa förutsättningar för delaktighet, individuell utveckling, fantasi, självständigt tänkande och förståelse för omvärlden. Därför är det särskilt viktigt att alla barn och ungdomar under uppväxten regelbundet får lika möjligheter att möta ett rikt utbud av kultur och att själva skapa. Kulturverksamhet för barn och unga ska prioriteras.

Kultur som brobyggare

Kommunen har ett intresse av att genom kulturen hjälpa nyinflyttade och nyanlända in i lokalsamhället och att få influenser och erfarenheter i utbyte. Det är i mötet med andra som vi lär känna och får respekt för varandras kultur och historia. Ett väl fungerande samhälle inkluderar alla sina invånare. Kultur är viktig som brobyggare. Genom erfarenhetsutbyten och möten med det okända växer vi som människor men även som samhälle.

Kultur och hälsa

Forskning visar på tydliga samband mellan kultur och hälsa. Kultur ger upplevelser, insikt, delaktighet och inflytande i samhället och kan på så sätt motverka och förebygga ohälsa. Positivt engagemang är en friskfaktor och människors makt och möjligheter att påverka sina liv har betydelse för hälsan. Området kultur och hälsa är tvärasektoriellt och avser kultursektorns samverkan med hälso- och sjukvården, omsorgen och folkhälsoområdet.

Mål

- Kulturen ska bidra till att skapa en attraktiv och trivsamt kommun.
- Skolkulturverksamheten ska bedrivas och utvecklas i enlighet med Skolkulturplan med Kulturgaranti för barn och elever i Borgholms kommun antagen av kommunstyrelsen 2014.
- Kultur ska användas för att välkomna och introducera nyinflyttade och nyanlända i kommunen.
- Kunskapen om kulturens betydelse för hälsa och välbefinnande ska öka.
- Äldre människors delaktighet i kulturlivet ska främjas.

2. Ett levande kulturarv

"Ölands strand hade vi knappt rört, förrän vi märkte att, detta land var helt annorledes än de andre Sveriges provincier; satte oss därför i sinnet att desto nogare uppteckna allt vad på denna ö föreföll".

Citat ur boken Carl Linneus Öländska och Gotländska Resa år 1741

Kulturarvet utgörs av vad tidigare generationer skapat och hur vi idag uppfattar, tolkar och för det vidare. Det gemensamma ansvaret är att främja ett levande kulturarv som bevaras, används, utvecklas och görs tillgängligt för alla.

Kulturarv bidrar till identitet och självbild, ger kunskaper om det förflutna och perspektiv på samtiden. Kulturarvet ska förvaltas för en hållbar samhällsutveckling.

Att vårda kulturarvet och hålla det levande i människors medvetande är en grund för livskvalitet och hållbar utveckling.

Kulturarvet handlar om själva livet, nu och i förfluten tid, och den miljö som människan byggt upp omkring sig i form av bebyggelse, landskap, föremål, traditioner och sitt sätt att leva.

Varje plats i kommun har sina speciella förutsättningar, styrkor och utmaningar. Därför är också varje plats värdefull för helheten och kulturverksamheten ska utformas och utvecklas utifrån ett "hela-kommunen-perspektiv". Det finns en stor rikedom i att skilda platser kan vara olika då det skapar förutsättningar för ett rikare och mer varierat kulturutbud i kommunens alla delar.

Mål

- Kulturarvet ska bevaras, utvecklas och användas.
- Kulturarvet ska tillgängliggöras med modern teknik.
- Kulturarvet ska vara en del av den utveckling som skapar tillväxt, identitet och attraktionskraft för Borgholms kommun.

3. Samverkan mellan kultur och andra samhällsområden

Kulturen är en del av allt i vårt samhälle, därför är det viktigt att vi ser till att kulturen är en integrerad del i all kommunal verksamhet. Genom att samarbeta kan vi tillsammans få resurser för fler satsningar inom kulturområdet än vi har var och en för sig.

Kultur och föreningsliv

Föreningar, studieförbund och lokala nätverk är viktiga aktörer i det lokala kulturlivet som bidrar till att de kulturella verksamheterna kan nå och engagera människor i kommunens samtliga delar.

Kultur och biblioteksverksamhet

Biblioteket är en av de få öppna platserna i samhället där alla kan ta del av den service som finns, lokalt och globalt, analogt och digitalt. Kultur och biblioteksverksamhet samverkar för att erbjuda kulturella aktiviteter anpassade för olika målgrupper.

Kultur och näringsliv

För att stärka kommunens konkurrenskraft behöver det skapas goda förutsättningar

för nya och växande företag. Här kan kultur vara en viktig resurs. Entreprenörskap och kultur/konstnärskap har många beröringspunkter eftersom båda dessa ytterst handlar om att tänka nytt och skapa.

Kultur och besöksnäring

Kulturen ska vara en naturlig del av besöksnäringen i Borgholms kommun. Människor ställer idag allt högre krav på genuina upplevelser som bygger på platsens kultur, historia och naturliga tillgångar. Inom besöksnäringen förädlas tillgångarna och görs köpbara. Kultur och besöksnäring är två verksamhetsområden som står varandra nära.

Ölands vision som besöksdestination lyder "Det äkta Öland är ett naturligt val". Visionen uttrycker ett framtida tillstånd då Öland etablerats som ett ledande varumärke bland skandinaviska destinationer genom hållbar förädling av öns unika natur- och kulturupplevelser.

Mål

- Fortsätta stötta och stödja föreningar, studieförbund och lokala nätverk som bedriver kulturverksamhet.
- Uppmuntra föreningar att samverka med andra föreningar, biblioteksverksamhet, kulturskola, näringsliv och besöksnäring.
- I samverkan med biblioteksverksamheten erbjuda kulturella aktiviteter för olika målgrupper.
- Vid kommunala nybyggen och vid mer omfattande renoveringar ska 1%-regeln för konstnärlig utsmyckning tillämpas.
- Borgholms kommun är en plats där kultur stimulerar till ökad sysselsättning och är en naturlig drivkraft för besöksnäring och näringsliv.

4. Kulturella utvecklingsområden

Kulturplanen knyter ihop gårdagens kultur med samtidens och visar på en framtida inriktning för kulturen som en viktig resurs i kommunens utveckling.

Kultursektorn består till stor del av så kallad frivillig verksamhet. Endast kraven på folkbibliotek och skolbibliotek är reglerade i lag vilket innebär att all övrig verksamhet kan betraktas som frivilliga tillval. Det är lätt hänt att man glömmer bort att kultur i själva verket är ett strategiskt viktigt och nödvändigt område för kommunens utveckling och attraktivitet.

I Borgholms kommun finns ett flertal kulturella utvecklingsområden. Utvecklingsområdena kan förändras från en kulturplan till nästa för att svara upp mot aktuella förändringar i samhället. I denna kulturplan har fyra områden identifierats som särskilt viktiga och intressanta för utvecklingen av kulturlivet i kommunen.

Kronomagasinet – kulturhuset i centrum

Kronomagasinet är Borgholms äldsta bevarade byggnad och uppfördes 1819, tre år efter stadens grundande. Det var öns enda kronomagasin och fungerade sådant till

Utvecklingsområden
Skeppet Mars i Böda
Köpingsviks vikingatida handelsplats
Ölands museum Himmelsberga

Ett levande kulturarv med ny teknik

Hela Öland är ett kulturarv och en kulturmiljö. I Borgholms kommun finns flera kulturarv/kulturmiljöer med stor utvecklingspotential. Den digitala utvecklingen har förändrat musei- och kulturarvsarbetet på ett genomgripande sätt och skapat nya möjligheter.

Stor utvecklingspotential finns i att tillgängliggöra museernas verksamhet och kulturarvet genom ny teknik och digitala medier. Det kan handla om digitalisering av samlingar och landskapsinformation men också pedagogiskt material för att fler ska kunna ta till sig informationen.

Utvecklingsområden
Skeppet Mars i Böda
Köpingsviks vikingatida handelsplats
Ölands museum Himmelsberga

Foto: Eva Finder

Konst och konstnärlig utsmyckning i offentlig miljö

Konsten har historiskt haft olika roller i det offentliga rummet. Rollen har vidgats från att tidigare manifesteras den gudomliga eller världsliga makten, då främst i form av statyer. Senare användes konstnärlig utsmyckning för att humanisera sterila stadsmiljöer.

Konst i offentlig miljö handlar om hur vi skapar trivsel och attraktion i de offentliga rum som vi vistas i. Det rör sig om gator och torg, landskap, rondeller, byggnader med mera. Det handlar om ett estetiskt tänk i den kommunala planeringen och en investering i den offentliga miljön.

Utvecklingsområden
Konstnärlig utsmyckning och ljussättning av offentliga miljöer i kommunen

Övriga dokument

På internationell, nationell, regional och kommunal nivå finns ett antal dokument som i tillämpliga delar också ska ligga till grund för det kulturarbete som bedrivs i kommunen bland annat:

- FN:s barnkonvention
- FN:s standardregler
- De nationella kulturpolitiska målen
- De regionala kulturpolitiska målen
- Bibliotekslagen

Kulturella och kreativa näringar

För att stärka kommunens konkurrenskraft behöver vi skapa goda förutsättningar för nya och växande företag. Här kan kultur och kreativitet vara en viktig resurs. Entreprenörskap och konstnärskap har många beröringspunkter eftersom båda ytterst handlar om att tänka och skapa nytt.

Kultur och kreativa näringar får allt större betydelse i takt med att den traditionella tillverkningsindustrin förändras. Nationellt har de kreativa näringarna en tillväxttakt på över fem procent årligen och utgör i dag drygt tre procent av Sveriges bruttonationalprodukt.

Utvecklingsområden
Ölands Filmvecka
Ölands Litteraturvecka
Konstlandskapet Öland
Matlandskapet Öland
Tillgängliggörande av det öländska kulturarvet med modern teknik

- Skollagen och läroplaner
- Kultur- och fritidspolitiska mål för Borgholms kommun
- Skolkulturplan med Kulturgaranti för barn och elever i Borgholms kommun
- Biblioteksplan för Borgholms kommun 2016-2020
- Turismstrategin Öland 2012-2020

